

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/207/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208224838
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1208224838.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v sporovej veci žalobcu: O.. P. P., nar. XX.XX.XXXX, E.Á. XX, Q., zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Gabriel Almáši, s.r.o., Šumavská 3, Bratislava, IČO : 36 856 592 proti žalovanému : SLOVNAFT MONTÁŽE A OPRAVY a.s., Vlčie hrdlo, Bratislava, IČO: 31 356 915, zastúpený advokátskou kanceláriou RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o., Vysoká 2/B, Bratislava, IČO : 36 863 360 o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 17C/280/2008-519 zo dňa 29. mája 2018 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdzuje.
Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 20 632,68 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; určil, že nemožno od žalovaného ako zamestnávateľa spravodlivo požadovať aby žalobcu ako zamestnanca naďalej zamestnával; priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % a priznal žalovanému v časti o vzájomnú žalobu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %.

1.1. V prejednávanej veci bolo právoplatne rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru žalobcu, preto mu v zmysle ustanovenie § 79 a nasledovných Zákonníka práce vznikol nárok na náhradu mzdy. Náhrada mzdy prislúcha zamestnancovi od doby, kedy zamestnávateľovi oznámil, že trvá na ďalšom zamestnávaní a to až do doby keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci, alebo ak dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru. Z výnimočných dôvodov súd môže náhradu mzdy presahujúcu 12 mesiacov priberanie znížiť, prípadne ju zamestnancovi vôbec nepriznať. Strany sporu na pojednávaní konanom dňa 08.02.2018 odsúhlasili výšku priemernej mesačnej mzdy 1.719,39 € netto určenej na účely náhrady mzdy z dôvodu neplatnosti skončenia pracovného pomeru, s ktorou výškou sa súd stotožnil.

1.2. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná dňa 04.12.2008, od uvedenej doby bol Zákonník práce č. 311/2001Z.z. novelizovaný viacerými zákonmi, a posudzoval nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru podľa doterajších predpisov t.j. podľa právneho predpisu účinného ku dňu výpovede (ďalej len "Zákonník práce"). Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa domáha priznania náhrady mzdy za obdobie od 01.11.2008, napriek tomu, že podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce mu vznikol nárok na náhradu mzdy odo dňa, kedy oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Keďže žalobca bol v konaní zastúpený advokátom a súd nemôže strane sporu prisúdiť viac, než čoho sa domáha, súd priznal žalobcovi nárok na náhradu mzdy odo dňa 01.11.2008, kedy malo dôjsť ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 28.07.2008. Žalobca sa domáhal priznať náhradu mzdy do dňa rozhodnutia súdu o jeho nároku. Žalovaný žiadal,

aby súd využil moderačné oprávnenie a priznal žalobcovi náhradu mzdy iba za obdobie 12 mesiacov. Žalobca bol v čase neplatného skončenia pracovného pomeru už dva roky v dôchodkovom veku. Po doručení výpovede sa prihlásil do Sociálnej poisťovne na poberanie starobného dôchodku a tento mu bol za uvedené dva roky vyplatený späťne jednorázovou sumou 609.390,-Sk /20.238,-€/ , zároveň mu bol priznaný starobný dôchodok vo výške 800,- € mesačne. Žalovaný po daní výpovede zo dňa 28.07.2008 vyplatil žalobcovi odstupné a odchodné v celkovej výške 7.737,10 € a hoci sa sám žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede túto sumu žalovanému do dnešného dňa nevrátil. Od roku 2008 je žalobca doposiaľ na starobnom dôchodku, po skončení pracovného pomeru u žalovaného sa nesnažil opätovne sa zapojiť do pracovného pomeru, pretože bol v dôchodkovom veku a na dôchodku je doposiaľ. Súd prvej inštancie konštatoval, že výkon práva uplatniť si náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru spôsobom, ktorý priamo vyplýva zo zákona, pri rešpektovaní zákonom predpokladaného postupu, nemôže v žiadnom prípade byť zneužitím práva. Avšak na druhej strane, kedy nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť mesiacov, nastupuje už len jej sociálna funkcia, je potrebné uzavrieť, že žalobca bol v ďalšom období sociálne zabezpečený práve starobným dôchodkom ako aj odstupným a odchodným, ktoré mu boli vyplatené zamestnávateľom, ktorú sumu mu žalobca doposiaľ nevrátil a ktorú sumu od neho žalovaný ani nevymáha. Priznaná suma náhrady mzdy za 12 mesiacov vo výške 20.632,68 € (1.719,39€ x 12) predstavuje podľa názoru súdu dostatočnú satisfakciu a sociálnu ochranu pre žalobcu a zároveň je i dostatočnou sankciou pre žalovaného za jeho nezákonný postup, ktorý zvolil pri skončení pracovného pomeru. Ďalšia priznaná náhrada by tak už sociálnu funkciu neplnila, preto súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

1.3. V súvislosti so vzájomnou žalobou žalovaného, ktorou sa domáhal, aby súd určil, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby naďalej žalobcu zamestnával súd prvej inštancie uzavrel, že bez potreby zaoberať sa prípadnými ďalšími dôvodmi prihliadol na fakt, že žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení výpovede nastúpil do starobného dôchodku, prácu si nehľadal a doposiaľ je jeho jediným zdrojom príjmu starobný dôchodok, pričom medzičasom dosiahol vek 73 rokov v dôsledku čoho považuje súd za spravodlivé určiť, že nemožno od žalovaného žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával. Žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že jeho pracovný pomer u žalovaného trvá preto zamietol a vyhovel vzájomnej žalobe žalovaného.

1.4. O trovách konania žalobcu rozhodol súd podľa § 251 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v pomere 100 %. Žalobca bol úspešný v merite veci o neplatnosť skončenia pracovného pomeru. V časti o náhrade mzdy bolo na úvahe súdu, či využije moderačné oprávnenie, teda rozhodnutie v tejto časti záviselo od úvahy súdu. V dôvodovej práve k ustanoveniu § 255 C.s.p. sa uvádza, že v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedná aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, i keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Podľa § 251 C.s.p. v spojení s § 255 C.s.p. súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % v časti o vzájomnej žalobe, keďže bol plne úspešný.

2. Rozsudok odvolaním v jeho zamietajúcej časti, v časti vzájomnej žaloby a v časti vzájomnej žaloby ktorou priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 100 % napadol žalobca. Dôvodil, že súd prvej inštancie sa k výške náhrady mzdy vyjadril takmer výlučne len, v odseku 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku poukazujúc na ustálenú judikatúru. S ohľadom na prezentované právne názory zo strany súdu sa javí ako najpravdepodobnejšie, že súd vychádzal z judikatúry, ktorá sa vzťahovala na staršie znenie normatívneho textu ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce konkrétne znenie účinné do 31.08.2007. Súd bol však povinný vychádzať zo znenia Zákonníka práce účinného v čase, kedy vznikol nárok na náhradu mzdy. Súd v odseku 8 odôvodnenia správne poukazuje na prechodné a záverečné ustanovenia § 252d Zákonníka práce. Súd svoje správne právne úvahy pretavil aj do posudzovania predmetu konania podľa správneho znenia ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce, čo je zrejme z citácie uvedeného ustanovenia na strane 5 rozsudku. Nie je mu však zrejme, prečo súd v odseku 12 odôvodnenia prihliadal na „subjektívne a objektívne okolnosti na strane zamestnanca,“ keď si musel byť vedomý, že na tieto okolnosti sa neprihliada z dôvodu zmeny Zákonníka práce.

2.1. Žalobca poukázal na Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.09.2011 sp. zn. 6 Cdo 157/2010 v ktorom je podrobné zdôvodnenie, akým spôsobom by súdy nižších inštancií mali postupovať pri posudzovaní nárokov na náhradu mzdy. Právny názor prezentovaný v uznesení NS SR sa stal rešpektovaným interpretačným pravidlom, ktoré si osvojili aj súdy nižších stupňov. Napríklad Krajský súd v Bratislave v rozsudku zo dňa 27.05.2015 sp. zn. 4Co/179/2012; Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 25.03.2015 sp. zn. 2CoPr/5/2014; NS SR v uznesení zo dňa 14.09.2011 sp. zn. 6 Cdo 157/2010

nadviazal rozsudkom zo dňa 31.05.2017 sp. zn. 6 Cdo/100/2016, v ktorom sa v plnej miere stotožnil so svojím skorším uznesením a zároveň jeho podstatnú časť odcitoval. Predmetný prípad nemožno posudzovať podľa „socialistickej šablóny,“ tak ako to učinil súd prvej inštancie. Z toho dôvodu považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k posudzovaniu výšky náhrady mzdy za nesprávne, arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže súd prvej inštancie vec najmä nesprávne právne posúdil.

2.2. V konaní bolo preukázané, že žalobca poberal príjem z dôchodku vo výške 800,-€ mesačne, teda nižšiu sumu ako bola jeho mzda od žalovaného. Preto nie je možné na tento príjem prihladnúť ako okolnosť odôvodňujúcu zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy. Navyše, v konaní bolo preukázané, že žalobca poberať starobný dôchodok už od 09.07.2006, teda približne od dvoch rokov pred tým, ako s ním žalovaný neplatne skončil pracovný pomer. Príjem zo starobného dôchodku teda pre žalobcu nepredstavoval kompenzáciu absentujúceho príjmu od žalovaného, pretože približne dva roky (2006-2008) súbežne poberal mzdu od žalovaného a zároveň mal nárok aj na starobný dôchodok. Aj v prípade, že by odvolací súd zastával názor, že preukázateľné dosahovanie porovnateľného alebo vyššieho príjmu u iného zamestnávateľa, prípadne aj z podnikateľskej činnosti, alebo existencia konkrétnej možnosti zapojenia sa do práce za takých podmienok sa kvalifikuje ako výnimočný dôvod pre zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy, uvádza, že žalovaný, ako nositeľ dôkazného bremena, nepreukázal (a ani objektívne nemohol preukázať), že žalobca v rozhodnom čase vykonával prácu za porovnateľných alebo výhodnejších podmienok alebo, že aspoň existovala taká konkrétna možnosť.

2.3. Čo sa týka posudzovania dobrých mravov v kontexte predmetnej veci podal žalobca výklad pojmov „dobré mravy“ a „zneužitie práva“ a zastal názor, že nemožno v konaní žalobcu identifikovať žiadne porušenie dobrých mravov.

2.4. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 29.05.2018 na základe ústneho podania žalovaného pripustil vzájomný návrh žalovaného, avšak na taký postup neboli splnené procesné podmienky. Vzájomná žaloba žalovaného musela spĺňať náležitosti žaloby podľa § 132 a nasl. C.s.p. a všeobecné náležitosti podania podľa § 127 C.s.p., ktoré splnené neboli. Odhladnuc od uvedeného, považuje za neprípustné, aby súd rozhodoval o vzájomnej žalobe žalovaného v tomto štádiu konania.

2.5. Ak zamestnávateľ so zamestnancom neplatne skončil pracovný pomer a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na lom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, jeho pracovný pomer trvá aj naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy v prípade, že mu neprideľuje prácu podľa pracovnej zmluvy. Výnimku predstavuje ustanovenie obsiahnuté v § 79 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého pracovný pomer netrvá, ale sa končí, a to vtedy, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. V tomto prípade sa pracovný pomer končí dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu (o skončení pracovného pomeru nemožno rozhodnúť spätne, napríklad ku dňu nadobudnutia účinnosti výpovede). (H. T., H.: Zákonník práce. Komentár. Praha, C. H. Beck 2010, s. 349.) Posúdiť možnosť uplatnenia výnimky je oprávnený len súd. Zamestnávateľ by v takomto prípade mal preukázať, v čom spočíva ospravedliteľný dôvod, na základe ktorého by súd mal rozhodnúť, že pracovný pomer netrvá. Z jazykového aj teleologického výkladu ustanovenia § 79 ods. 1 Zákonníka práce vyplýva, že v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru sa oznámenie zamestnanca zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní spája s dvoma právnymi účinkami. Buď pracovný pomer trvá naďalej alebo sa skončí, ak vo výnimočnom prípade súd rozhodne, že nie je možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Z uvedeného vyplýva časová väzba rozhodovania súdu o „skončení pracovného pomeru“ na dôvody dané v období oznámenia zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. S tým je spojená povinnosť zamestnávateľa, ktorý chce odvrátiť, aby pracovný pomer naďalej trval, poukázať na dôvody vylučujúce uplatnenie automatického právneho následku v podobe ďalšieho trvania pracovného pomeru bez zbytočného odkladu po oznámení zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. V predmetnej právnej veci však súd rozhodol o tom, že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať aby žalobcu naďalej zamestnával, po približne desiatich rokoch od oznámenia žalobcu, že trvá na ďalšom zamestnávaní a rozhodol tak v štádiu konania v ktorom sa posudzovala už len výška náhrady mzdy. Podľa nášho názoru, súd v tomto smere nesprávne interpretoval a teda nesprávne právne posúdil ustanovenie § 79 ods. 1 Zákonníka práce, pretože účelom tohto ustanovenia nie je umožniť súdu kedykoľvek rozhodnúť o skončení pracovného pomeru s poukazom na dôvody dané v akomkoľvek čase a teda nahradiť riadne skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa. Zastávame názor, že žalovaný sa mohol domáhať skončenia pracovného pomeru len bez zbytočného odkladu po tom, ako mu bolo oznámené zo strany žalobcu, že trvá na ďalšom zamestnávaní a len s poukazom na výnimočné dôvody, ktoré by boli dané práve v období uvedeného oznámenia. Ak aj napriek uvedenému súd o vzájomnej žalobe rozhodoval, v kontexte výroku V. napadnutého rozsudku žalobca nerozumie na

náhradu akých trov konania má žalovaný nárok, keďže vzájomnú žalobu podával len ústne a nespisoval žiadne písomné podanie. Preto žalovanému ani žiadne trovy konania v tejto súvislosti nevznikli.

2.6. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo alternatívne, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie v celom rozsahu, t.j. uloží žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi, z titulu náhrady mzdy v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru so žalobcom výpoveďou zo dňa 29.07.2008, sumu vo výške 176.986,18 €, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvej inštancie vo veci aplikoval princíp dobrých mravov, ako to prikazuje článok 2 Zákonníka práce a popri tom zohľadnil aj všetky okolnosti veci. Práve zohľadnenie všetkých okolností veci zaručuje, že princíp dobrých mravov bude aplikovaný správne. Žalobcov výklad, že § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ktorý podľa žalobcu neumožňuje, aby zamestnávateľ požadoval, aby súd určil pracovný pomer za skončený, kedykoľvek počas takéhoto súdneho konania, ale musí to urobiť ihneď po tom, ako mu je zamestnancom oznámené, že zamestnanec trvá na ďalšom zamestnaní, je absurdný. Uvedená otázka súvisí s výškou náhrady mzdy, ktorú má zamestnávateľ zaplatiť zamestnancovi po neplatnom skončení pracovného pomeru, o ktorej rozhoduje súd. Práve rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre určenie hornej hranice náhrady mzdy. Preto takýto návrh môže byť v takomto konaní podaný dovtedy, kým o výške náhrady mzdy súd nerozhodol. Nejde v tomto prípade o žalobu, ako sa mylne domnieva žalobca, ale o žiadosť zamestnávateľa o limitáciu výšky náhrady mzdy. Žalobcove odvolanie je v podstate iba citáciou rôznych súdnych rozhodnutí o tom, že súdy majú aplikovať princíp dobrých mravov. Žalobca takto svojím odvolaním a judikátmi v ňom citovanými iba potvrdzuje správnosť napadnutého rozsudku, keďže aj v tomto konaní súd prvej inštancie aplikoval princíp dobrých mravov.

4. Žalobca v replike uviedol, že odvolanie je tvorené s poukazom na zákonnú úpravu a na názory najvyšších súdnych autorít, ale aj názory súdov nižšej inštancie. Aj bez štúdia judikatúry, len na základe porovnania normatívneho textu predmetného ustanovenia v priebehu času možno vysloviť záver, že súd nesmie prihliadať na to, kde sa zamestnanec po neplatnom skončení zamestnal, prečo sa nezamestnal a aká bola jeho životná situácia, pretože zákonná opora v tomto smere je obsolentná. Súd v zmysle judikatúry prihliada pri určovaní výšky náhrady mzdy len na kritérium dobrých mravov, pričom dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu skutočnosti, že nie je daný nárok zamestnanca na náhradu mzdy v plnej výške, spočíva na žalovanom zamestnávateľovi, ktorý ho neuniesol. Súd predmetný prípad vôbec neposúdil len s ohľadom na kritérium dobrých mravov, ale prihliadol na okolnosti, na ktoré v zmysle zákona v spojení s ustálenou judikatúrou prihliadať nemal už od pádu socializmu. Súd nemal vyhovieť vzájomnej žalobe žalovaného už len z procesných dôvodov, keďže žalovaný pri podávaní žaloby nedodrжал zákonom stanovenú formu podania v zmysle § 125 ods. 1 C.s.p..

5. Žalovaný v duplike uviedol, že napadnutý rozsudok je správny a zákonný a odvolanie žalobcu zjavne neopodstatnené, preto nie je potreba obsiahlych právnych analýz a vedeckých traktátov. Žalobca tvrdí, že súd pri rozhodovaní o výške náhrady mzdy má prihliadať iba na kritérium dobrých mravov a nemá vec posudzovať podľa iných kritérií. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie posúdil vec podľa kritérií, ktorých posúdenie predvída § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom do 31.08.2007, tvrdenie ktoré však nie je pravdivé ani opodstatnené. Súd prvej inštancie po posúdení všetkých okolností vec posúdil z pohľadu dobrých mravov a popri tom aplikoval satisfakčnú aj sociálnu funkciu náhrady mzdy. Prihliadol na to, že žalobca po skončení pracovného pomeru prejavil záujem trvalo zotrvať na dôchodku, na dôchodku dodnes aj zotrval a preto sa nikde nezamestnal, že žalobca prevzal od žalovaného riadne vyplatené odstupné a odchodné vo výške 233.088,- Sk a že žalobca sa skončením tohto pracovného pomeru nedostal do nepriaznivej životnej situácie a ani sa jeho situácie nezhoršila. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a súčasne priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle §379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech, pretože súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver a vo veci pri posúdení možnosti náhrady mzdy v dôsledku neplatne skončeného pracovného pomeru primerane znížiť správne aplikoval nielen princíp dobrých mravov, ako to prikazuje čl. 2 Zákonníka práce, ale správne aplikoval satisfakčnú aj sociálnu funkciu náhrady mzdy. Zdôraznil, že výkon práva uplatniť si náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru spôsobom, ktorý priamo vyplýva zo zákona, pri rešpektovaní zákonom predpokladaného postupu, nemôže v žiadnom prípade byť zneužitím práva. Avšak na druhej strane, kedy nad priznanú náhradu mzdy za dvanásť

mesiacov, nastupuje už len jej sociálna funkcia, je potrebné uzavrieť, že žalobca bol v ďalšom období sociálne zabezpečený práve starobným dôchodkom ako aj odstúpnym a odchodným, ktoré mu boli vyplatené zamestnávateľom, ktorú sumu mu žalobca doposiaľ nevrátil a ktorú sumu od neho žalovaný ani nevy máha. Priznaná suma náhrady mzdy za 12 mesiacov vo výške 20.632,68 € (1.719,39€ x 12) predstavuje podľa názoru súdu dostatočnú satisfakciu a sociálnu ochranu pre žalobcu a zároveň je i dostatočnou sankciou pre žalovaného za jeho nezákonný postup, ktorý zvolil pri skončení pracovného pomeru. Ďalšia priznaná náhrada by tak už sociálnu funkciu neplnila, preto vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

7. Žalobca vytkol súdu prvej inštancie, že vychádzal z judikatúry, ktorá sa vzťahovala na staršie znenie normatívneho textu ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce, konkrétne znenie účinné do 31.08.2007. Napriek tomu, že súd prvej inštancie v bode 12. napadnutého rozsudku odkazuje v teoretickej rovine na predchádzajúcu právnu úpravu, t.j. ako jedno z možných kritérií pri znížení náhrady mzdy presahujúcej 12 mesiacov uvádza „snahu o zapojenie sa do pracovného pomeru“ z následného zhodnotenia skutkového stavu a právneho posúdenia nemožno súhlasiť s obranou žalobcu, že súd interpretoval ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce spôsobom, akým ho interpretovala pôvodná judikatúra predpokladajúca všeobecnú pracovnú povinnosť, ktorou je povinnosť zapojiť sa do práce. Uvedenému záveru nasvedčuje následná úvaha súdu prvej inštancie prezentovaná v podstatnej časti bodu 12. napadnutého rozsudku. Z tejto časti vyplýva, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní prihliadol na to, že žalobca po skončení pracovného pomeru prejavil záujem natrvalo zostať na dôchodku, na ktorom zotrval doposiaľ a preto sa nikde nezamestnal. Ak teda zakomponoval do úvah smerujúcich k posúdeniu zníženia náhrady mzdy „nezapojenie sa do pracovného pomeru“, tak tomu je v kontexte starobného dôchodku a dávky poberajúcej z tohto statusu, a nie v dôsledku nesprávnej interpretácie vychádzajúcej z predpokladu povinnosti zamestnanca zapojiť sa do práce u iného zamestnávateľa v zmysle „socialistickej šablóny“. Súd prvej inštancie tak posúdil všetky podstatné okolnosti veci a po ich posúdení túto vec zhodnotil z pohľadu, ktorý plne zodpovedá ustálenej súdnej praxe (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2011 sp. zn. 6 Cdo 157/2010) v zmysle ktorej súd môže nad zákonom stanovený rozsah náhradu mzdy primerane znížiť alebo nepriznať len ak sú na to výnimočné dôvody, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Súd prvej inštancie bol pri posúdení možnosti náhradu mzdy primerane znížiť vedený aj úvahou, že žalobca bol v čase neplatného skončenia pracovného pomeru už dva roky v dôchodkovom veku. Po neplatnom skončení pracovného pomeru mu bol vyplatený späť starobný dôchodok jednorázovou sumou 609.390,- Sk (20.238,- €), ktorý poberá vo výške 800,- € mesačne doposiaľ. Navyiac, žalovaný vyplatil žalobcovi odstúpné a odchodné v celkovej výške 7.737,10 €, sumu ktorú žalobca prevzal a žalovanému nevrátil. Tieto okolnosti súd prvej inštancie s prihliadnutím na satisfakčnú a sociálnu funkciu náhrady mzdy zohľadnil, úvahu o dopade týchto skutočností v zdôvodnení svojho rozsudku rozviedol, s prijatým záverom ktorým možno bezvýhradne súhlasiť.

8. Za nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie označil žalobca v odvolaní skutočnosť, že žalovaný pri podávaní žaloby nedodrжал zákonom stanovenú formu podania v zmysle § 125 ods. 1 C.s.p. a vzájomný návrh žalovaného súd prvej inštancie pripustil na pojednávanie, hoci podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, ale ústne do zápisnice urobiť podanie zákon už nepripúšťa.

8.1. Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

8.2. Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

8.3. Podľa čl. 3 ods. 1 C.s.p. každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

8.4. Podľa čl. 3 ods. 2 C.s.p. nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

8.5. Podľa čl. 16 ods. 1 C.s.p. súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

8.6. Odvolací súd pri posudzovaní tejto námietky vychádzal zo zásady ústavne konformného výkladu, z ktorého vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu

prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.

8.7. Ustanovenia § 125 os. 1 C.s.p. síce explicitne neuvádza, že podanie možno urobiť ústne do zápisnice, tak ako tomu bolo v prechádzajúcej úprave, avšak nevyklučuje, aby mohli strany na pojednávaní formulovať súdu svoje úkony, ktoré by inak mohli realizovať aj cestou podania do zápisnice o pojednávaní, v rámci svojich prednesov, ktorých obsahom je samotný úkon strany (Veľké komentára Civilného sporového poriadku, C.. D.. E. Š., H.. a kol., 2016, C.H.BECK, str. 447). Civilný sporový poriadok je programovo budovaný na koncepte silného sudcu, ktorému má procesné právo byť nástrojom na dosiahnutie rýchleho a spravodlivého rozhodnutia dodržaním tzv. rovnosti zbraní. Súdom prvej inštancie zvolená aplikácia a výklad § 123 a § 125 ods. 1 C.s.p. za situácie, že obe strany sporu boli prítomné na pojednávaní dňa 29.05.2018, na pojednávaní ktorom vydal uznesenie ktorým pripustil vzájomný návrh žalovaného neodoprel žiadnej zo strán realizáciu ich ústavou garantovaných práv, ani nezbavil žalobcu možnosti vecného vyhodnotenia tejto procesnej obrany spolu s možnosťou predkladať dôkazy a konal v súlade s princípom hospodárnosti v zmysle čl. 17 C.s.p., v dôsledku čoho je námietka žalobcu v tomto smere neopodstatnená.

9. Podľa žalobcu § 79 ods. 1 Zákonníka práce neumožňuje, aby zamestnávateľ požadoval, aby súd určil pracovný pomer za skončený, kedykoľvek počas takéhoto konania, ale musí to urobiť ihneď po tom, ako mu je zamestnancom oznámené, že zamestnanec trvá na ďalšom zamestnávaní. Je nutné v plnom rozsahu prijať obranu žalovaného, že uvedená otázka súvisí s výškou náhrady mzdy, ktorú má zamestnávateľ zaplatiť zamestnancovi po neplatnom skončení pracovného pomeru, o ktorej rozhoduje súd a práve rozhodnutie o tejto otázke je nevyhnutné pre určenie hornej hranice náhrady mzdy. Keďže nejde o žalobu, ale o limitáciu výšky náhrady mzdy zamestnávateľa môže byť takýto návrh v konaní o náhrade mzdy uplatnený dovtedy, kým o výške náhrady mzdy súd nerozhodol. V danej veci súd prvej inštancie zdôraznil, že na žiadosť zamestnávateľa možno náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, či nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru zaručeného § 79 ods. 1 Zákonníka práce by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce. Takéto predpoklady v konaní na strane žalobcu zistené boli. Žalobca pred neplatným skončením pracovného pomeru už dva roky pracoval u zamestnávateľa po dosiahnutí dôchodkového veku, po doručení neplatnej výpovede nastúpil do starobného dôchodku, jeho zdrojom príjmu je starobný dôchodok, dosiahol vek 73 rokov a preto súd prvej inštancie správne daný návrh zo strany žalovaného ako zamestnávateľa akceptoval, v dôsledku čoho považuje odvolací súd za správne, keď súd určil, že nemožno od žalovaného spravodlivo žiadať, aby žalobcu naďalej zamestnával.

10. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach podľa § 387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil vrátane výroku o náhrade trov konania a výroku o náhrade trov konania v časti vzájomnej žaloby o ktorých súd prvej inštancie správne rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 C.s.p. vzhľadom na úspech strán sporu v časti podanej žaloby ako aj v časti vzájomnej žaloby.

10.1. Neobstojí v tomto smere námietka žalobcu, že žalovanému žiadne trovy konania v súvislosti zo vzájomnou žalobou nevznikli, keďže vzájomnú žalobu podával len ústne a nespisoval žiadne písomné podanie. V danom prípade bolo v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. rozhodnuté len o nároku na náhradu trov konania v časti vzájomnej žaloby. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 C.s.p. o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Až v tomto štádiu konania bude súdny úradník skúmať, či trovy konania v súvislosti s podaním vzájomnej žaloby, účasťou právneho zástupcu na pojednávaní a podobne vznikli, či boli účelné, lebo súdny úradník môže v rámci náhrady priznať len tie výdavky, ktoré sa v zmysle §251 C.s.p. považujú za trovy konania, teda musí ísť o stranou preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 , v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Nakoľko odvolací súd odvolaniu žalobcu nevyhovel a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, mal žalovaný v odvolacom konaní plný úspech a vznikol mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).